

prima instanță: V. Mihaila
instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, A. Nogai

DECIZIE

25 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Galina Stratulat, Svetlana Novac și Tatiana Vieru

examinând recursul declarat de către Ruslan Acatiev,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Acatieva împotriva lui Ruslan Acatiev, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, cu privire la recunoașterea în calitate de parte în contractul de investiție în construcția casei de locuit și determinarea cotelor-părți în proprietate în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013, prin care au fost respinse cererile de apel declarate de către Ruslan Acatiev și Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 26 noiembrie 2012,

c o n s t a t ă:

La 01 noiembrie 2012, Natalia Acatieva a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ruslan Acatiev, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, cu privire la recunoașterea în calitate de parte în contractul de investiție în construcția casei de locuit și determinarea cotelor-părți în proprietate în devălmășie.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu pîrîtul, Ruslan Acatiev, din 22 ianuarie 2005 până la 26 iunie 2012, cînd a fost desfăcută căsătoria prin hotărârea instanței de judecată.

Menționează, Natalia Acatieva, că în timpul căsătoriei ei au investit mijloace bănești comune în mărime de 26850 euro, echivalent cu 422332,50 lei, potrivit

contractului nr.80 din 17 martie 2006 de investiție în construcția casei de locuit de pe str. Cuza Vodă, 1/5, la moment casa de locuit de pe str. Cuza Vodă, 1/4.

Contractul menționat a fost încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco" și pîrîtul, Ruslan Acatiev.

Natalia Acatieva nu poate determina cotele-părți în proprietate în devălmășie a foștilor soți pe cale amiabilă, fiind nevoită să se adreseze cu prezenta acțiune în instanța de judecată.

La 26 octombrie 2011, prin hotărîrea Curții de Apel Economice a fost intentat procesul de insolabilitate în privința Societății cu Răspundere Limitată "Nourco", fiind înlăturată conducerea întreprinderii și desemnat în funcție, administratorul insolabilității Dumitru Chicu.

În cadrul procesului de insolabilitate, Ruslan Acatiev a înaintat Curții de Apel Economice cerere de validare a creanței sale față de Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în sumă de 26850 euro, echivalent a 422332,50 lei, ce rezultă din contractul nr.80 din 17 martie 2006.

La 10 noiembrie 2011, Curtea de Apel Economică, în baza originalelor actelor contractului și a dispozițiilor de încasare prezentate de către Ruslan Acatiev, a validat creanța înaintată în mărime de 26850 euro, echivalent a 422332,50 lei, validarea fiind înregistrată de către instanța de judecată în Tabelul creanțelor creditorilor al Societății cu Răspundere Limitată "Nourco".

Ruslan Acatiev a mai achitat Societății cu Răspundere Limitată "Nourco", prin depunerea pe contul bancar al întreprinderii, suma totală de 32000 lei, după cum urmează: la 02 august 2011- 20 000 lei și la 28 septembrie 2011- 12 000 lei.

Solicită, Natalia Acatieva, să fie recunoscută în calitate de parte (investitor/beneficiar) în contractul nr.80 din 17 martie 2006 de investiție în construcția casei de locuit de pe str. Cuza-Vodă 1/5 (la moment casa de locuit de pe str. Cuza-Vodă, 1/4) încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco" și Ruslan Acatiev; să fie determinate între foștii soți Acatiev după divorț cotele-părți în proprietate în devălmășie, și anume: după Natalia Acatieva să fie determinată cota-parte de 1/2 ideală din proprietatea în devălmășie din suma de 26850 euro, echivalentă cu 422332,50 lei, în mărime de 13425 euro, echivalentă cu 211166 lei și după pîrîtul Ruslan Acatiev să fie determinată cota-parte de 1/2 ideală din proprietatea în devălmășie din suma de 26850 euro, echivalentă cu 422332,50 lei, în mărime de 13425 euro, echivalentă cu 211166 lei, ce rezultă din același contract; să fie determinate între foștii soți Acatiev după divorț cotele-părți în proprietatea în devălmășie, și anume: după Natalia Acatieva să fie determinată cota-parte de 1/2 ideală din proprietatea în devălmășie din suma de 32000 lei în mărime de 16000 lei, iar după pîrîtul, Ruslan Acatiev, să fie determinată cota-parte de 1/2 ideală din proprietatea în devălmășie din suma de 32000 lei, în mărime de 16000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 26 noiembrie 2012, acțiunea a fost admisă integral. A fost recunoscută Natalia Acatieva în calitate de parte (investor/beneficiar) în contractul nr. 80 din 17 martie 2006 de investiție în construcția casei de locuit din mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă,

1/5 (la moment Cuza-Vodă, 1/4) încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco" și Ruslan Acatiev. A fost determinat după Natalia Acatieva 1/2 cota-parte ideală din suma de 26850 euro, echivalentă cu 422332,50 lei, ceea ce constituie suma de 13425 euro, echivalent cu 211166 lei și 1/2 cotă-parte ideală din suma de 32000 lei, ceea ce constituie 16000 lei, iar în total 227166 lei. A fost determinat după Ruslan Acatiev 1/2 cotă-parte ideală din suma de 26850 euro, investită în construcția casei de locuit din mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă, 1/5 (la moment Cuza-Vodă, 1/4) în baza contractului de investiție nr.80 din 17 martie 2006 echivalentă cu 422332,50 lei ceea ce constituie suma de 13425 euro, echivalent cu 211166 lei și 1/2 cotă-parte ideală din suma de 32000 lei, ceea ce constituie 16000 lei, iar în total 227166 lei. A fost încasat din contul lui Ruslan Acatiev în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 300 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013, au fost respinse cererile de apel declarate de către Ruslan Acatiev și Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, fiind menținută hotărârea Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 26 noiembrie 2012.

La 24 mai 2013, Ruslan Acatiev depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 al.(1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 22 aprilie 2013, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 21 martie 2013 (f.d. 100).

La dosar nu sunt probe care ar confirma când a fost recepționată decizia menționată de către părți.

Astfel, recursul declarat la 24 mai 2013 se consideră depus în termen.

Recurentul, Ruslan Acatiev, în motivarea recursului a indicat că, instanțele inferioare la adoptarea hotărârilor contestate au încălcat normele de drept procedural și material, nu au constatat și elucidat circumstanțele care au importanță pentru examinarea justă a pricinii. A mai menționat că instanța de apel a respins apelul, fără a se expune asupra argumentelor acestuia. De asemenea, instanțele au ignorat dreptul Galinei Acatieva de a fi implicată în procesul respectiv, dat fiind faptul că ultima a fost cea care a investit banii proprii în construcția casei de locuit, fiind în prezent proprietara apartamentului aflat în litigiu.

La 25 iulie 2013, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Nataliei Acatieva, Societății cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, precum și administratorului insolabilității, Dumitru Chicu, cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 19 august 2013, Natalia Acatieva a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat ca recursul declarat de către Ruslan Acatiev să fie declarat inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus ca întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel

Chișinău și a hotărârii primei instanțe, cu restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin. (3) lit. d) și f).

În conformitate cu art. 4 Cod de procedură civilă, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Din actele pricinii s-a constatat că Natalia Acatieva s-a aflat în relații de căsătorie cu pîrîtul, Ruslan Acatiev, din 22 ianuarie 2005 până la 17 iulie 2012, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria și numărul GS-V 0360736, precum și certificatul de divorț seria și numărul D-IV 0437706 (f.d. 8-9).

Potrivit certificatului Registrului bunurilor imobile eliberat la 18 februarie 2013, Galina Acatieva este proprietara bunului imobil din mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă, 1/4, ap. 88 (f.d. 50).

La 01 noiembrie 2012, Natalia Acatieva a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ruslan Acatiev, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, solicitînd recunoașterea în calitate de parte în contractul nr.80 din 17 martie 2006 de investiție în construcția casei de locuit de pe str. Cuza-Vodă 1/5 (la moment casa de locuit de pe str. Cuza-Vodă, 1/4) și să fie determinate între foștii soți Acatiev după divorț cotele-părți în proprietate în devălmășie.

Fiind investită cu examinarea pricinii, la 26 noiembrie 2012, Judecătoria Buiucani municipiul Chișinău a admis integral acțiunea depusă de Natalia Acatieva. Hotărârea primei instanțe a fost menținută prin decizia Curții de Apel din 21 martie 2013.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, studiind actele pricinii și verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrilor instanțelor inferioare, constată că, contrar prevederilor art. 118 al. (3) CPC, la adoptarea actelor procesuale în cauza dată nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond și respectiv au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, ceea ce constituie temei de casare a respectivelor hotărîri cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. d) CPC, se consideră că normele de drept procedural sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Potrivit art.432 alin. (5) CPC, temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare întotdeauna și din oficiu de către instanță.

Încălcarea normelor de drept procedural constituie temei de casare a actelor de dispoziție a instanțelor inferioare.

Mai mult decât atât, cu referire la art. 373 alin. (4), instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În conformitate cu art. 183 alin. (2) lit. c) CPC, pregătirea pentru dezbateri judiciară este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop: stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

Pornind de la prevederile art.185 alin. (1) lit. c) CPC, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților.

Art. 67 alin. (1) CPC, prevede că persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pîrît pînă la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărîrea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. Alin. (2) al aceluiași articol prevede că pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenției, menționînd cărei părți se va alătura. Copia de pe cerere se înmînează ambelor părți.

Alin. (3) al art. 67 CPC stipulează că intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces și la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Art. 69 alin. (1) CPC prevede că dacă în urma pronunțării hotărîrii, partea în proces obține un drept față de intervenientul accesoriu sau acesta poate înainta pretenții împotriva ei, partea interesată este obligată să-l înștiințeze despre pornirea procesului și să prezinte în judecată un demers, solicitînd introducerea lui în proces. În acest scop, partea interesată depune în judecată o cerere, copia de pe care o expediază intervenientului accesoriu, precum și explicația dreptului acestuia de a interveni în proces în timp de 15 zile.

Raportînd normele citate la circumstanțele pricinii, instanța de recurs reține că pentru justa soluționare a litigiului, urma a fi atrasă în proces Galina Acatieva, dat fiind faptul că deține dreptul de proprietate asupra bunului imobil de pe str. Cuza-Vodă, 1/4, ap. 88, mun. Chișinău.

În conformitate cu art.130 alin.(1), (3) și (4), art.239 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Suplimentar, colegiul menționează că la materialele pricinii nu a fost prezentat contractul nr. 80 din 17 martie 2006 de investiție în construcția casei de locuit de pe str. Cuza-Vodă, 1/4, mun. Chișinău. La examinarea pricinii, instanța urmează să stabilească dacă este valabil respectivul contract.

Instanțele inferioare nu s-au expus asupra acestor argumente.

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârea din 9 decembrie 1994 în cauza Hiro Balani contra Spaniei a reiterat că petiționarul a prezentat o probă, care necesită un răspuns special și explicit. Instanța s-a abținut de la furnizarea acestui răspuns, fără a acorda posibilitatea de a ști, dacă acest mijloc a fost neglijat sau respins și, în ultimul caz, cauzele acestei respingeri. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a conchis în consecință o încălcare a articolului 6 (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale.

Mai mult decât atât, instanța de recurs indică că la examinarea pricinii, instanța de apel urma să supună examinării și normele legale invocate de apelant în temeiul cărora își întemeia pretențiile.

În împrejurările relatate, colegiul consideră că hotărârea și decizia emisă pe marginea pricinii examinate se bazează pe circumstanțe care nu au fost pe deplin elucidate pe parcursul dezbaterilor judiciare, iar instanța de recurs poate menține în vigoare doar o hotărârea care nu impune întrebări și circumstanțe neclarificate.

Din considerentele menționate și având în vedere că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, iar argumentele invocate de către recurent sunt fondate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță, într-un alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 445 al.(1) lit. c¹), CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ruslan Acatiev.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 26 noiembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Natalia Acatieva împotriva lui Ruslan Acatiev, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată "Nourco", în proces de insolabilitate, cu privire la recunoașterea în calitate de parte în contractul de investiție în construcția casei de locuit și determinarea cotelor-părți în proprietatea devălmășie, cu restituirea pricinii la rejudecare la Judecătoria Botanica municipiul Chișinău, într-un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Svetlana Novac

Tatiana Vieru